

Sayı : 3813
Tarih : 08.01.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nejla Demir

DEM Parti Ağrı Milletvekili

Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesi'nde uzun yıllardır devam eden hak ihlallerinin insanlık dışı bir boyuta ulaştığı iddia edilmektedir. Bu ihlaller, defalarca Bakanlığa verdiğimiz önergelere rağmen gerekli önlemlerin alınmaması sebebiyle artarak devam etmektedir. 5 Ocak 2024'te hapishanede bulunan siyasi mahpuslar ile gerçekleştirdiğim görüşmede öne sürülen iddialar oldukça endişe vericidir.

Öne çıkan hak ihlallerine ilişkin iddialar şunlardır:

- Hapishane idaresi tarafından yapılan baskınlar sonucunda koğuşlardaki tüm kitaplara el konulmuştur.
- Birkaç gün sonra her mahpusa 6 kitap düşecek şekilde isimlere kaydedilerek, kitaplar rastgele dağıtılmıştır.
- 1 hafta sonra tekrar yapılan baskınlarda dağıtılan kitaplara el konulmuş ve kişilere kayıtlı 6 kitaptan bir tanesi için 80 mahpusun hepsinde birer tane yasaklı kitap bulunduğu iddiasıyla soruşturma açılmıştır.
- Kitaplardan ötürü 16 kişiye hücre cezası ve geri kalan mahpusların tamamına disiplin cezası verilmiştir.
- Tahliye bekleyen mahpusların infazları düzenli bir şekilde yakılmaktadır.
- Tahliyesi gelen ve disiplin cezası olmayan mahpuslara bağımsız koğuşlara geçmeleri için baskı yapılmaktadır. Ancak, bu koğuşa geçmeyen mahpusların tahliyeleri gerekçe gösterilmeden 3 ay ertelenmektedir.
- Mahpuslara verilen disiplin ve hücre cezalarının kurul onayıyla verilmesi gerekmektedir. Ancak, kurul adına çıkarılan "Aslı gibidir" kaşesi ile mahpuslara yönelik işlemler başlatılmaktadır.

- 30 yıldır hapiste olan Fikret Güzelaydın hala Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulmaktadır. Yaşı ilerlemiş ve birçok kronik hastalığı olmasına rağmen hücre cezası verilerek tahliyesi 1 yıl ertelenen hasta mahpus, tedaviye ulaşamamaktadır.
- Mahpuslar sıklıkla disiplin ve hücre cezalarına maruz kalmaktadır. Ayrıca hücre baskınları çokça yaşanmaktadır.
- Hasta mahpuslar revire çıkarılmamakta ya da geç çıkarılmaktadır bu durum tedavilerin aksamasına neden olmaktadır.
- Hapishanede sıcak su sorunu, beslenme ve hijyen sorunları devam etmektedir.
- Kitap ve yayın yasakları, Kürtçe kitap verilmeme yasakları devam ettiği iddia edilmektedir.

Bu noktada, Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesi'nde yaşanan tüm bu hukuksuz uygulamalar, işkence, darp ve hücre cezalarına ilişkin iddialar ilgili kurumların raporlarında da tespit edilmiş ve defalarca kamuoyu ile paylaşılmıştır. Fakat Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesi'nde artan hak ihlalleri bu uygulamaların sistematik bir hal aldığı kaygısına yol açmaktadır.

Bu bağlamda, ilgili mevzuatın uygulanması ve Adalet Bakanlığı'nın bahsi geçen hak ihlali iddialarına ilişkin gerekli incelemeleri başlatması elzemdir. Bu minvalde hapishanedeki insan haklarına aykırı uygulamaların son bulması ve mahpusların adil bir şekilde muamele görmesi için gereken önlemlerin alınması büyük bir öneme sahiptir.

Bu bağlamda;

1. Hapishane İdaresi tarafından yapılan baskınlar sonucunda koğuşlardaki tüm kitaplara el konulmasıyla ilgili olarak, bu uygulamanın hukuki dayanağı nedir ve kitaplara el konulma süreci nasıl işlemiştir?
2. Kitap dağıtımındaki belirsizlikler nedeniyle mahpuslara yapılan baskınlar sonucunda, kişilere kayıtlı 6 kitaptan bir tanesi için 80 mahpusun hepsinde birer tane yasaklı kitap bulunduğu iddiası üzerine herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır veya başlatılacak mıdır?
3. Kitaplardan ötürü 16 kişiye hücre cezası ve geri kalan mahpusların tamamına disiplin cezası verilmesine ilişkin, bu cezaların verilmiş süreci ve gerekçeleri nelerdir?
4. Tahliye bekleyen mahpusların infazlarının düzenli bir şekilde yakıldığı iddiaları hakkında, bu olayların incelenip engellenmesi için alınan tedbirler nelerdir?
5. Tahliyesi gelen ve disiplin cezası olmayan mahpuslara bağımsız koğuşlara geçmeleri için yapılan baskılar konusunda, bu uygulamanın hukuki dayanağı nedir ve mahpusların bu konudaki tercihlerine saygı gösterilmekte midir?
6. Mahpuslara verilen disiplin ve hücre cezalarının kurul onayıyla verilmesi gerektiği ancak "Aslı gibidir" kaşesi ile mahpuslara yönelik işlemlerin başlatıldığı iddiasıyla ilgili olarak, bu kaşe kullanımının hukuki dayanağı nedir?

7. 30 yıldır hapiste olan Fikret Güzelaydın'ın hala hapishanede tutulmasına ilişkin, bu durumun hukuki temeli nedir ve hasta mahpuslara yönelik alınan cezaların değerlendirilmesi konusunda bir politika mevcut mudur?
8. Hasta mahpusların revire çıkarılmamakta ya da geç çıkarılmaktadır iddiaları hakkında, sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sıkıntıların giderilmesi için alınan önlemler nelerdir?
9. Hapishanede sıcak su sorunu, beslenme ve hijyen sorunları konusundaki iddiaların doğruluk payı nedir ve bu konularda alınan düzeltici önlemler hakkında bilgi verebilir misiniz?
10. Kitap ve yayın yasakları, Kürtçe kitap verilmeme yasakları devam ettiği iddiaları konusunda, bu yasakların hukuki dayanağı nedir ve bu konuda bir değişiklik öngörülüyor mu?